

ABD’de Aşırıçılık ve Yurtiçi Terörizm

ABD’de Aşırıçılık ve Yurtiçi Terörizm [1]

Talha BİLGÜ [2]

1. Giriş

Anti-Defamation League (ADL), aşırıçılığı "toplumda daha geniş kabul gören inanç sistemlerinin dışında büyük ölçüde var olan dini, sosyal veya politik inanç sistemlerini tanımlamak için kullanılan bir kavram" olarak tanımlar (Williford, 2019). The Counter Extremism Strategy’ye göre aşırıçılık, demokrasi, hukukun üstünlüğü, bireysel özgürlük ve farklı inanç ve inançlara saygı ve hoşgörü dahil olmak üzere temel değerlerimizin sesli veya aktif muhalefettir. Silahlı kuvvetlerimizin mensuplarının ölümüne yönelik çağrılar da aşırıçılık olarak görüyoruz. İslamcı, aşırı sağ veya diğer tüm aşırıçılık yanlısı grupların terör veya şiddet eylemlerinde bulunmayacağını hatırlamak önemlidir. Bununla birlikte, bazı gruplar hem çevrimiçi hem de çevrimdışı olarak belirli tehditler oluşturur (Educate Against Hate, 2015).

Tanımlardan hareketle aşırıçılık, inanç sistemleri ve inanç sistemlerinin savunulmasındaki aşırı şiddet veya şiddet tehdidi içeren eylemleri içerir. ABD Savunma Bakanlığı terörizmi, “genellikle siyasal, dinsel veya ideolojik amaçlara ulaşmak amacıyla, hükümetleri ya da toplulukları zorla sıkıştırmak için, yasadışı olarak bireylere veya mülklere yönelik şiddet veya şiddet tehdidi kullanmak” olarak tanımlamıştır. Federal Büro (FBI) ise “siyasal ya da toplumsal amaçları ilerletmek için bir hükümete, sivil toplum ya da toplumun herhangi bir bölümüne gözdağı vermek ya da onları zorlamak için kişi veya mülklere yönelik şiddet ya da yasadışı güç kullanımı” olarak tanımlamaktadır (Martin, 2017). Aşırıçılıkta inanç sistemleri söz konusu iken terörizmde siyasal bir amaç söz konusudur. Aşırıçılık ve terörizmin ortak noktası şiddet veya şiddet tehdidinin kullanılmasıdır. Yurt içi terörizm veya yurtiçinde gelişen terörizm (Domestic Terrorism), "bir ülke içindeki mağdurların, mağdurlarla aynı vatandaşlığa sahip bir fail tarafından hedef alındığı" bir terörizm türüdür (Jackson, 2012).

Yurt içi terörizmin birçok tanımı olsa da bu tanımların her biri failin kendi ülkesinin vatandaşlarını hedef aldığından bahseder. Enders, yurt içi terörizmi "mekânın, hedefin ve failerin hepsinin aynı ülkeden olduğu memlekette gelişen" olarak tanımlıyor (Enders, Sandler ve Gaibullov, 2011). Domestic Terrorism kavramında terörizm tanımlarından farklı olarak fail ve mağdur aynı ülkenin vatandaşlarıdır. Aşırı hareketler inanç sistemleri uğruna şiddet veya şiddet tehdidi kullanımı içerir. Şiddet veya şiddet kullanımı fail ve mağdur aynı ülkenin vatandaşı olduğunda aşırı hareketler domestic terörizm kavramı ile ilişkilendirilmiş olacaktır. Çalışma bu ilişkiyi olaylar üzerinden açıklamayı amaçlanmaktadır.

2. ABD’de Sağ Kanat Aşırıçılığı

Amerika Birleşik Devletleri’nde terörizm, genellikle solcu veya sağcı ideolojiler ya da uluslararası “yayılmı” çatışmalarına giren gruplar ve kişiler tarafından yürütülmüştür. Bu çıkarlar, çeşitli ideolojiler tarafından harekete geçirilir, farklı çevreler içinde hareket eder, farklı örgütsel yapılara sahiptir ve farklı hedefler sunar. Aşağıdaki tablo bu profilleri özetlemektedir.

Çevre	Eylem Profili			
	İdeolojik Profil	Eylem Tabanları	Örgütsel Profil	Tipik Hedefler
Sol Kanat	Marksist: Sol Kanat Milliyetçi	Kentsel Alanlar: Banliyöler	Gizli Gruplar: Hareket Tabanlı	Sembolik Yapılar: İnsanları Hedef Almaktan Kaçınma
Sağ Kanat	Irkçı, Devlet Karşıtı, Dini Motifli	Kırsal Bölgeler: Küçük Şehirler	Kendi içinde İzole Gruplar, Hücreler, Yalnız Kurt	Sembolik Yapılar: İnsan Hedefleri
Eski Uluslararası Terörizm	Etno-milliyetçiler	Kentsel Bölgeler	Gizli Gruplar	Düşman Sembolleri
Yeni Uluslararası Terörizm	Dini Motifli	Kentsel Alanlar	Hücreler	Sembolik Yapılar: İnsan Hedefleri

Tablo 1. Martin, 2017. ABD’de Terörizmin Özellikleri s.222.

Amerika Birleşik Devletleri’nde 2001-2011 yılları arasında en çok terörist saldırıdan sorumlu gruplar, Yeryüzü Kurtuluş Cephesi, Hayvan Kurtuluş Cephesi, El Kaide, Ku Klux Klan gruplarıdır. Genellikle saldırılarda hayatını kaybeden insan sayısı çok az olsa da El Kaide’nin gerçekleştirdiği 4 saldırıda toplam 2996 kişi hayatını kaybetmiştir. Modern Amerikan sağ içerisindeki aşırı sağ eğilimler, kendine özgü değer sistemlerinin özelliklerini taşır. Bu eğilimler ırksal üstünlük gibi tarihi kültürel eğilimler kadar hükümet karşıtı ve evanjelik dini aktivizm gibi güncel eğilimlere de dayanmaktadır. Dinsel aktivizm üzerinde de durulmaktadır (Martin, 2017). Amerikan Aşırı sağ, millî hareketinin uyguladığı siyasetin merkezinde, "Amerikancılığın" doğasını tanımlama çabası olduğunu açıklar ve millî üyelerinin, anayasal çözüm olan Amerikan Devrimi’nin mitlerini, metaforlarını ve algılanan tarihsel derslerini nasıl kullandıklarını gösterir (Mulloy, 2005).

"Aşırı sağ", Hristiyan Kimliği, Yaratıcılık Hareketi, Ku Klux Klan, Ulusal Sosyalist Hareket ve Ulusal İttifak gibi "isyancı devrimci sağ ideoloji ve ayrılıkçı etnik milliyetçiliğin militan biçimlerini" tanımlamak için kullanılan etiketlerdir. Bu gruplar, ezici bir şekilde antisemitik olan ve homojen olarak algılanan Völkish ulusunu birleştirecek organik bir olguların lehine çoğulcu demokrasiyi reddeden komplocu güç görüşlerini paylaşıyorlar (Public Eye, 2011).

2.1. Hristiyan Sağ

Genellikle Hristiyan Sağ olarak adlandırılan hareket çoğunlukla Katı Hristiyan değerleri politik gündemlerle ilişkilendirilen Protestan kökenli bir harekettir. Modern kökenleri 1980'lere kadar uzanır. 1980'lerde muhafazakar siyasi ortam göz önünde bulundurulmalıdır. Özüde şiddet kullanan bir hareket olmayan Hristiyan Sağ, kırtaj merkezlerinin önünde protesto gösterileri ve eylemler gerçekleştirmiştir. Hristiyan Sağ'ın nihai hedefi Hristiyan değerlerini ulusun sosyal ve politik yaşantısının ayrılmaz bir parçası haline getirmektir (Martin, 2017). Bunun yanı sıra Hristiyan Sağ'ın aşırı ve ultra sağcı üyeleri son derece saldırgan ve çatışmacı hareket tarzına sahiptirler.

2.2. İktidar Karşıtı Vatandaşların Yükselişi

1990'lı yılların başında önem kazanan Vatandaşlık hareketi kendini, ABD Anayasası'nı oluşturanların düşüncelerinin mirasçısı olarak görüyordu. Birçok vatansvereye göre genel olarak iktidar, özellikle federal iktidar güvenilir değildi. Ayrıca Birleşmiş Milletleri tehlikeli ve şeytani bir kurum olarak tanımlıyorlardı (Martin, 2017). 1990'lı yıllarda gerçekleşen Ruby Ridge olayı ve Texas'taki Waco olayı sağcı vatandaşların paranoyak siyasi aktivizmini canlandırmıştır.

Ruby Ridge, Napoli yakınlarındaki Idaho, Boundary County'de 1992'de 11 günlük bir kuşatma yeriydi. Olay, 21 Ağustos 1992'de Amerika Birleşik Devletleri Marshals Servisi (USMS milletvekillerinin, Randy Weaver'ı ateşli silahlar suçlamasıyla ortaya çıkmasının ardından tutuklama emri altında tutuklamak için harekete geçmesiyle başladı. Mahkemeye çıkması için birbiriyle çelişen üç tarih verildiği ve ona karşı bir komplo olduğundan şüphelenen Weaver teslim olmayı reddetti ve yakın aile üyeleri ve aile arkadaşı Kevin Harris de direndi. Weaver mülkünün Marshals Servis keşif görevlisi sırasında, altı ABD Marshali, Harris ve Randy'nin 14 yaşındaki oğlu Sammy Weaver ile aile kulübesinin yakınındaki ormanda karşılaştı. Bir atışları gerçekleşti. ABD Mareşal Yardımcısı William Francis Degan, Sammy Weaver ve Weavers'ın köpeği Striker, sonuç olarak öldü. FBI liderliğindeki Weaver konutunun müteakip kuşatmasında Weaver'ın karısı Vicki, FBI keskin nişancı ateşi ile öldürüldü. Tüm zayıflar operasyonun ilk iki gününde meydana geldi. Kuşatma ve soğukluk nihayetinde sivil müzakereciler tarafından çözüldü. Harris teslim oldu ve 30 Ağustos'ta tutuklandı, Weaver ve üç kızı ertesi gün teslim oldu. Weaver ve Harris daha sonra Degan'ın ölümü için birinci derece cinayet dahil olmak üzere çeşitli federal suçlamalarla yargılandılar. Harris, tüm suçlamalardan beraat etti ve Weaver, silah suçlamaları için orijinal kefalet koşulu ihlali ve orijinal mahkeme tarihini kaçırdığı için hariç tüm suçlamalardan beraat etti. 10.000 dolar para cezasına çarptırıldı ve 18 ay hapis cezasına çarptırıldı, hizmet süresi artı üç ay ek olarak kredilendirildi ve 16 ay sonra serbest bırakıldı (New York Times, 1993). Vatansverlik hareketinin üyeleri ve diğer aşırı sağ aşırı sağ yanlılar bu olayı özgürlüğünü seven 'gerçek' Amerikalılar silah ve diğer özgürlüklerden mahrum etmeyi amaçlayan büyük bir hükümet komplosu olarak göstermiştir. Bu hikaye vatansverlere ilham kaynağı olmuştur (Martin, 2017).

Amerika Birleşik Devletleri Alkol, Tütün ve Ateşli Silahlar Bürosu (ATF) 28 Şubat 1993 tarihinde, Teksas'ın Waco şehrinin 14 km kuzeydoğusunda bulunan Branch Davidian kültüne ait bir çiftliği mahkeme kararı ile arama girişiminde bulundu. Meydana gelen karşılıklı silahlı çatışma sonucunda dört ATF ajanı ve altı kült mensubu yaşamını yitirdi. Federal Araştırma Bürosu'nun 51 gün süren kuşatması, 19 Nisan'da çiftliğin yanarak tahrip edilmesiyle sona erdi. Aralarında 21 çocuğun, iki hamile kadının ve kült lideri David Koresh'in de bulunduğu 76 kişinin yaşamını yitirdiği olay, Waco Katliamı veya Waco Kuşatması olarak adlandırılmaktadır (Vito ve Maahs, 2012). Ruby Ridge'de de olduğu gibi bu olayda da vatansverler olayı hükümet komplosunun bir kanıtı olarak değerlendirmişlerdir.

2.3. İrçî Üstünlük

ABD'de ırk üstünlüğünün tarihi Afrikalı köle ticareti döneminde başlamış ve Amerikan yerli halkının atalarının topraklarından çıkartılması politikasıyla devam etmiştir. Modern örgütlü ırksal üstünlüğü savunan gruplar Ku Klux Klan, neo-Nazi Hareketleri, ırkçı dazlak gençlik çeteleri ve Yeni Konfederasyon hareketinin bazı taraftarları bulunur. 1980'lerde ırkçı gruplar kendi mitolojilerini ve komplo teorilerini oluştururken klan dışındaki yeni gruplar ortaya çıkmıştır (Martin, 2017).

2.4. İrçî Mistisizm

ABD'de aşırı sağ hareketlerin üyeleri genellikle kendi ırksal üstünlük ve kültürel safılık iddialarını doğrulamak için alta yatan manevi değerleri referans göstererek özellikle İrksal Görevi Tanrı'dan aldıklarını iddia ederler. İrçîler da birçok kült gibi kendi inanç sistemleri için mistik temeller geliştirmişlerdir (Martin, 2017).

2.4.1. Yaratıcılık Hareketi

Hareket, beyaz ırkın Hristiyanlığa olan bağlılığının reddedilmesi üzerine kurulmuştur. Taraftarlar Yahudilerin beyazları köleleştirmek için bir komplo kurduğuna inanmaktadır. Hareketin destekçilerine göre Beyaz ırkın kendisine ibadet edilmesi gerekir (Martin, 2017).

2.4.2. Âsatrü

Bir neopagan hareketi olan Âsatrü eski İskandinav dinlerinin panteonuna saygı duymaktadır. En temel biçimiyle ırkçı inanışa sahip olmayan taraftarlar Odin, Thor, Freyr, Loki gibi İskandinav tanrılarına taparlar. Ayrıca Nazi ideolojisi ve ırksal üstünlüğü İskandinav panteonuna bağlayan küçük bir azınlık eylemci ve ırkçı bir inanç sistemini kabul ederler (Martin, 2017).

2.5. İrk ve Kitabı Mukaddes: Hristiyan Kimliği Yaratılış Miti

Hristiyan Kimliği, 18. Yüzyılın yarı-dini doktrininin Amerikanlaştırılmış bir türüdür. Anglo-İsraili Richard Brothers tarafından geliştirilmiştir. Bu inanca göre beyazlar Adem'in soyundan gelmektedir ve Tanrı'nın gerçek seçilmiş halkıdır. Yahudiler biyolojik olarak Şeytanın soyundan gelmektedir ve beyaz olmayanlar Çamur Halkı olarak da bilinen ruhsuz hayvanlardır. Hristiyan Kimliğinin bağları Eski Ahit'le zayıfça bağlantılı iki yaratılış teorisi geliştirmişlerdir. Bunlardan birincisi Tek Katmanlı Hristiyan Kimliği'dir. Tüm insanların ne olursa olsun Adem'den geldiğini kabul eder. Bununla birlikte sadece Kuzey Avrupalılar seçilmiş halktır. İkincisi olan İki Katmanlı Hristiyan Kimliği, tüm insanların Adem'den geldiği fikrini reddeder. Bunun yerine odak noktası Havva soyudur (Martin, 2017).

3. ABD'de Aşırı Sağ Terörizm

ABD'de sağ kanat terörizmi genellikle ırkçı ve devlet karşıtı düşüncelerle motive olur. Sağcı yeraltı terör örgütleri, sol şiddetten farklı olarak, büyük Oklahoma Şehri bombalaması gibi nadir görülen terör eylemleri düzenlenmişlerdir. Sağda, küçük ölçekli, hücrelere dayalı komplolarla karakterize edilen vatansverlik ve neo-Naziler gibi yapılar daha yaygındır. Sağcı şiddet sola kıyasla daha az organize ve daha az tutarlıdır (Martin, 2017).

3.1. Ku Klux Klan

Ku Klux Klan (KKK), uzun bir şiddet geçmişi ile Amerikan nefret gruplarının en eski ve en rezil olanıdır. Siyah Amerikalılar tipik olarak Klan'ın birincil hedefi olsa da, Yahudilere, göçmenlere, LGBTQ topluluğunun üyelerine ve yakın zamana kadar Katoliklere de saldırdı (<https://www.splcenter.org>). Adı Yunanca daire anlamına gelen kuklos sözcüğünden gelir. KKK aşağıdaki ideolojileri geliştiren kalıcı bir hareket olarak tanımlanmaktadır.

1. İrk üstünlüğü
2. Klanın ırkçı doktrinini şiddetle savunulması
3. Protestan Hristiyan üstünlüğü

4. Törenselleştirme, kutlamalar ve kardeşlik davranışları

5. Amerikan kültür milliyetçiliği (ayrıca Nativizm olarak da bilinir)

Klan terminolojisi birçok açıdan gizli kardeşlik bağlarına sahip ırkçı bir harekettir. Uzmanların çoğu KKK'nın aşamalarını beş döneme ayırır (Martin, 2017).

İlk Klan, İç Savaşın hemen ardından ortaya çıktı. Bu Yeniden Yapılanma dönemi Klanı, bölgesel olarak Güney ile sınırlıydı ve yalnızca bölgenin İç Savaş sırasında kaybettiği ırksal düzeni yeniden sağlamak amacıyla örgütlenmişti. Bu orijinal Klan'ın 1871'de ölümünden sonra, Klan kabaca yarım yüzyıldır var olmadı (Lewis ve Serbu, 1999). İkinci dönem klanı 1877'de sıkıyönetimin kaldırılması ve Birlik ordusunun Güney'den yavaş yavaş çekilmesinden sonra yeniden gizli topluluklara ve kardeşlik gruplarına döndü. Önemli bir politik etkiye sahip oldu ve güneyde ırk üstünlüğü ve ayrımcılığın yeniden canlanmasına katkıda bulundu. Klan şiddetinin bu döneminin hedefinde Afrika kökenli Amerikalılar, göçmenler, Katolikler ve Yahudiler vardı (Martin, 2017). KKK, 20. yüzyılın başlarından itibaren ve 1920'lerde geniş tabanlı bir harekete döndü. Üyeler 1915'te Georgia eyaletinde toplandılar ve Görünmez İmparatorluk adıyla bilinen bir hareket oluşturdular. Tüm bu dönem boyunca Görünmez İmparatorluk hareketi 2-3 milyon üyeye ulaştı. Bu dönemde Klan ve Klan'dan esinlenen şiddet yaygınlaştı. Binlerce insan, özellikle Afrika kökenli Amerikalılar, KKK tarafından mağdur edildi. Birçok terör eylemi ayin amaçlı ortak linç girişimiydi (Martin, 2017). Klan bu yılların ardından şiddet ve yolsuzlukla ilgili açıklamalarla birlikte düşüş yaşadı. 1946'ya gelindiğinde Klan, Georgia'da bir kez daha toplanarak yeniden canlandırıldı. Görünmez İmparatorluk dağıldı. Yerel ve bölgesel yeni bağımsız klanlar kuruldu. Gruplar artık tek bir ulusal klana bağlı değildi. Özerk gruplar ön plandaydı. 1950'lerin ve 1960'ların vatandaşlık hareketi sırasında birçok terör eylemi düzenlendi. Klan bir süre daha varlığını sürdürdü de 1960'lı yıllarda birkaç başarılı federal davanın ardından sona erdi. (Martin, 2017). Beşinci ve son dönem klanı boyunca şiddet örgütlü değildi. Yalnız kurt eylemleri bu dönemde şiddeti devam ettirmiştir. KKK'nın daha çağdaş dönemi 1980'lerde ortaya çıkmaya başlamış ve iki eğilime kategorize edilmiştir: İlmli Klan ve Saf Klan. İlmli klan şiddeti ve paramiliter faaliyetleri savunmak yerine, Beyazların vatandaşlık hakları için çalışan hukuka saygılı eylemler görüntüsü sergilemiştir ve iyi ahlaki değerleri savunmuştur. Saf Klan, 1990'lı yıllarda özgün gelenekler ve ideolojiyi dikkate alan bir klan olarak ortaya çıkmıştır. Bu hareket şiddet içeren bir yol izledi ve hükümet binalarına şiddetli ve yıkıcı saldırılar düzenledi. Söylemleri ırkçı ve çatışmacıydı. KKK kuruluşundan bu yana kardeşlik benzeri selamları, sembolizmi ve törenleri kullandı. Aşağıdaki tabloda Klannın faaliyet profili özetlenmiştir (Martin, 2017).

Klan Rütbesi	Görevi	Yetki Alanı	Sembolü
İmparatorluk Sihirbazı	Ulusal Lider	Görünmez İmparatorluk	Mavi şeritler veya çüppe
Grand Dragon	Eyalet Lideri	Devlet	Yeşil şerit veya çüppe
Yüce Cyclops	İlçe Lideri	İlçe	Turuncu şerit veya çüppe
Gece Kuşu (Nighthawk)	Yerel güvenlik ve yönetim	Yerel	Siyah Çübbe
Klonsel	Genel Danışma	Görünmez İmparatorluk	Beyaz Çüppe
Vatandaş	Üyeler	Klan hizmeti	Beyaz çüppe

Tablo 2. Martin, 2017. Kardeşlik Klanı s.240.

İrkçi Misticizm: Neo-Nazi Terörizmi, Düzen (The Order) grubu, Vatansız tehditler ve ahlakçı terörizm ABD'de aşırı sağ terörizmin diğer başlıkları olarak dikkat çekmektedir. Ancak çalışmada detayına girilmeyecektir. Oklahoma Şehri Bombalaması örnek olay olarak incelenecektir.

3.2. Örnek Olay: Oklahoma Şehri Bombalaması

Oklahoma Şehri bombalaması, 19 Nisan 1995'te Oklahoma City, Oklahoma'daki Alfred P. Murrah Federal Binası'nda Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleştirilen bir yurtiçi (domestic) terör eylemidir (Balleck, 2018). Hükümet karşıtı aşırı sağ yanlı Timothy McVeigh ve Terry Nichols tarafından gerçekleştirilen bombalama sabah 09.02'de gerçekleşti. En az 168 kişiyi öldürdü, 680'den fazla kişiyi yaraladı ve yıkılması gereken binanın üçte birinden fazlasını yıktı. Patlama, 16 bloklu bir yapıyı içindeki 324 diğer binayı tahrip etti veya hasar verdi, yakınlardaki 258 binadaki camları parçalarca etti ve 86 arabayı yok etti veya yaktı. Tahmini 652 milyon dolar değerinde hasara neden oldu. Yerel, eyalet, federal ve dünya çapındaki kurumlar bombalama olayının ardından kapsamlı kurtarma çalışmalarına girişti. Federal Acil Durum Yönetim Ajansı (FEMA), Kentsel Arama ve Kurtarma Görev Kuvvetlerini harekete geçirdi. Oklahoma Şehri bombalaması, 11 Eylül 2001 saldırılarına kadar Amerika Birleşik Devletleri tarihindeki en ölümcül terör saldırısıydı. ABD tarihindeki en ölümcül iç terör eylemlerinden biri olmaya devam ediyor (Oklahoma City Police Department Alfred P. Murrah Building Bombing After Action Report, 2007).

4. Yurtiçi Terörizm (Domestic Terrorism) Kavramı

Domestic Terrorism (Yurt içi terörizm veya yurtiçinde gelişen terörizm), "bir ülke içindeki mağdurların, mağdurlarla aynı vatandaşlığa sahip bir fail tarafından hedef alındığı" bir terörizm türüdür (Jackson, 2012). Yurt içi terörizmin birçok tanımı olsa da bu tanımların her biri failin kendi ülkesinin vatandaşlarını hedef aldığından bahseder. Enders, yurt içi terörizmi "mekânın, hedefin ve failin hepsinin aynı ülkeden olduğu memlekette gelişen" olarak tanımlıyor (Enders, Sandler ve Gaibullov, 2011). Yurtiçi terörizm kavramında terörizm tanımlarından farklı olarak fail ve mağdur aynı ülkeden vatandaştır. Şiddet veya şiddet kullanımı fail ve mağdur aynı ülkenin vatandaşı olduğunda aşırı hareketler domestic terörizm kavramı ile ilişkilendirilmeye olacaktır. Hristiyan sağ, vatansızların yükselişi, Ruby Ridge ve Waco olayları, İrkçi üstünlük hareketleri, İrkçi Misticizm, Yaratıcılık hareketi, Âsâtrü, Hristiyan kimliği yaratılış miti, Ku Klux Klan mirası, Neo-Nazi Terörizmi, Vatansız tehditleri ve Ahlakçı terörizm ABD'de failin ve mağdurun aynı ırktan olduğu birçok terör eylemi gerçekleştirilmiştir. Oklahoma Şehri bombalaması bunun en büyük örneğidir. Yurtiçinde gerçekleşen terör eylemleri tanımlamak için kullanılan yurtiçi terörizm kavramı, faillerin ve mağdurların aynı ırktan olduğu ve eylemin bu kişilerin yaşadığı ülkede gerçekleşmesi bakımından bu tip terör eylemlerini tanımlamak için oldukça uygun bir kavram olarak göze çarpmaktadır.

4.1. ABD'de Aşırı Sağ'ın Geleceği

Aşırı sağ hareketlerin birçok eyleminin fail, mağdur ve gerçekleşen yer bakımından yurtiçi terörizm (domestic terrorism) kavramına uygunluğu göze çarpmaktadır. Ku Klux Klan, Vatansızlık Hareketi gibi grupların terör eylemlerinde hedef olarak kendi ırklarından insanları seçtikleri olaylarla sabittir. yurtiçi terörizm kavramı bu olayları açıklamakta yeterli olmaktan birlekte daha derinlemesine incelenmelidir. ABD'de aşırı sağın geleceği zayıf bir ağ, zayıf bir destekçi senaryosunda yatmaktadır. Örneğin şiddet yanlı vatansızlar ve neo-Naziler, liderless davranış savunmayı 1980'lerden ve 'The Order (Düzen)' gibi terörist gruplardan öğrendiklerini kanıtlamışlardır. Bu nedenle 1990'ların ortalarından itibaren kolluk kuvvetleri tarafından ortaya çıkarılan kompolar gizli ve hücre tabanlı eylemlerdir. Etnisite üstünlükçüsü ve ahlakçı teröristlerin yerleşik örgütlerin üyeleri olarak eylem yapmaları nadiren görülmeye başlamıştır. Sağcı şiddet, tarihsel ırkçılık ve etnisite düşmanlığı, dini ve hükümet karşıtı ideolojilerin modern uygulamalarının birleşiminden doğmuştur. Yeni bin yılın ilk yıllarında, sağ kanat hükümet karşıtı ve ırkçı aşırı sağ yanlıların tehditleri devam etmektedir. 11 Eylül 2001 saldırılarının ortaya çıkardığı yeni güvenlik ortamı ve yurtiçi kaynaklı terörizm şüphesini belirsiz bırakmıştır. Bu, özellikle Amerika'nın Doğu Sahilindeki karbon saldırılarından sonra doğrulanmıştır (Martin, 2017). Amerikalı sağcıların birçok komplo teorisi ve mistik inançları göz önünde bulundurulduğunda bu teorileri destekleyenlerin oluşturduğu

Sonuç

ABD'de Sağda ırkçı şiddetin uzun tarihi 21. yüzyıla kadar devam etmiştir. KKK benzersiz bir Amerikan ırkçı hareket olmakla birlikte, neo-Naziler ve ahlakçılar da terör şiddetinin içerisinde yer almıştır. Potansiyel şiddet tehditleri hükümet karşıtı hareketlerden ve ortaya çıkmakta olan etnik köken hareketlerinden kaynaklanmaktadır. Modern çağın eylem profili ağırlıklı olarak, yalnız kurt veya hücre tabanlı eylemlerdir. Etnisite üstünlükçüsü ve ahlakçı teröristlerin yerleşik örgütlerin üyeleri olarak eylem yapmaları nadiren görülmeye başlamıştır. Sağcı şiddet, tarihsel ırkçılık ve etnisite düşmanlığı, dini ve hükümet karşıtı ideolojilerin modern uygulamalarının birleşiminden doğmuştur. Yeni bin yılın ilk yıllarında, sağ kanat hükümet karşıtı ve ırkçı aşırı sağ yanlıların tehditleri devam etmektedir. 11 Eylül 2001 saldırılarının ortaya çıkardığı yeni güvenlik ortamı ve yurtiçi kaynaklı terörizm şüphesini belirsiz bırakmıştır. Bu, özellikle Amerika'nın Doğu Sahilindeki karbon saldırılarından sonra doğrulanmıştır (Martin, 2017). Amerikalı sağcıların birçok komplo teorisi ve mistik inançları göz önünde bulundurulduğunda bu teorileri destekleyenlerin oluşturduğu

potansiyel şiddet tehdidi ABD’de oldukça yüksektir. Amerikan eylem profilinin kendine özgü bir profil olması yurtiçi terörizm kavramının daha ayrıntılı çalışılması gerektiğini göstermektedir.

Kaynakça

- Balleck, B. (2018). *Modern American Extremism and Domestic Terrorism: An Encyclopedia of Extremists and Extremist Groups*. ABC-CLIO, California
- Enders, W., Sandler, T. and Gaibulloev, K. (2011). "Domestic versus transnational terrorism: Data, decomposition, and dynamics". *Journal of Peace Research*. 48 (3): 319 - 337
[doi:10.1177/0022343311398926](https://doi.org/10.1177/0022343311398926)
- Jackson, G. M. (2012) *Predicting Malicious Behavior: Tools and Techniques for Ensuring Global Security*. Wiley, New York.
- Lewis, M. ve Serbu, J. (1999). *Kommemorating the ku klux klan*. *The Sociological Quarterly*, (40)1, 139-157.
- Martin, G. (2017). *Terörizm kavramlar ve kuramlar (1.Basım)*. (İ. Çapçoğlu ve B. Metin, Çev.). Ankara: Adres Yayınları
- Mulloy, D. (2005). *American Extremism: History, Politics and the Militia Movement (Routledge Studies in Extremism and Democracy)*. Routledge, London and New York.
- Oklahoma City Police Department Alfred P. Murrah Building Bombing After Action Report. (2007).
- Southern Poverty Law Center. (2021). *Ku Klux Klan*. <https://www.splcenter.org/fighting-hate/extremist-files/ideology/ku-klux-klan> Erişim Tarihi: 20.05.2021
- Vito, G. ve Maahs, J. (2012). *Criminology: Theory, Research, and Policy*. Jones ve Bartlett Learning, Burlington.
- Williford, A. C. (2019). *Blurred Lines: What Is Extremism?*. 52(1), U. Mich. J. L. Reform
<https://educateagainsthate.com/what-is-extremism/>
http://www.publiceye.org/research/chart_of_sectors.html
<https://www.nytimes.com/1993/10/19/us/18-months-in-jail-for-supremacist.html>
https://en.wikipedia.org/wiki/Waco_siege#cite_note-10

---

[1] Atıf için: Bilgü, T. (2021). ABD’de aşırıçılık ve yurtiçi terörizm. Erişim adresi: <https://www.teram.org/icerik/abd-de-asiricilik-ve-yurtici-terorizm-kavrami-166>

[2] JSKA, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, talhabilgu@gmail.com